

VERSLAG CONGRES #JEUGDWERKWERKT

Sessie: Professionals versus vrijwilligers

Datum: 12 juni 2018

Bij elke sessie op het congres #Jeugdwerkwerkt vroegen we iemand om verslag te nemen. De vorm kan daardoor variëren en is altijd een indruk van de verslaggever. Alle presentaties en andere documentatie die we ter beschikking kregen vind je in een overzicht op onze website www.ambrassade.be

Wat er is gebeurd in de sessie?

We worden welkom geheten door professor Katrien Schauwbroek

Mee in het panel zitten:

- Ken van roosen (Formaat) Formaat ondersteunt 330 jeugdhuizen. Het grootste deel hiervan werkt puur op vrijwilligers. Een 80 tal hebben ook professionals in dienst.
- Wil seldeslachs (Vicares, Vicariaat Kempen) Verleden als Nationale Proost van Chiro, ook actief bij IJD Jongerenpastoraal.
- Wim van leeuwen (VDS): ondersteunt 570 werkingen in Vlaanderen en Brussel. Elk speelplein is verschillend. Particuliere speelpleinen zijn vooral gebaseerd op vrijwilligers, daartegenover zie je de gemeentelijke speelpleinen die ondersteunt worden door professionals.

J@m vzw kan er helaas niet bij zijn, maar de stelling die we aan hem wouden voorleggen zal wel besproken worden.

We werken met een mentimeter. Er worden stellingen geprojecteerd en wij kunnen hierbij onze eigen mening over deze stellingen geven. Eigen suggesties, insteken kunnen ook op deze manier doorgegeven worden.

Stelling 1: Het jeugdwerk moet meer professionaliseren (score tussen 1 en 5: 2.5/5)

Vrijwilligerswerk is zeer waardevol, we moeten hier op inzetten. Langs de andere kant wordt er ook zeer veel verwacht van vrijwilligers (vanuit ouders, steden en gemeenten, Vlaanderen,...) kunnen vrijwilligers in deze superdiverse samenleving dat wel? Net door meer te investeren in professionele jeugdwerkers, krijgen de vrijwilligers meer ademruimte om bezig te zijn met echt jeugdwerk opdat uw werking kwalitatief kan blijven draaien. (Ken van Roosen)

Stelling 2: Het jeugdwerk nu is professioneler dan vroeger. (score: 3.4/ 5) (vandaag zijn er meer beroepskrachten dan vroeger)

Vroeger werden er veel jeugdbewegingen opgezet door priesters/ leraars met alle mogelijkheden vanden (praten met de ouders, lokalen regelen in school, in gesprek gaan met de gemeente,...) vroeger hadden deze mensen dus heel wat te betekenen binnen een jeugdbeweging. Ook voor jeugdhuizen was dit het geval. Deze mensen zijn in vergelijking met vroeger zo goed als weggefallen. Deze ondersteuning moest opgepakt worden door anderen. Hier leefde een vraag naar 'professionalisering' / beroepskrachten. Er zullen nu dus meer betaalde beroepskrachten zijn in het jeugdwerk. Wel een sterke verschuiving in de verwachtingen van onze samenleving in het jeugdwerk (de maatschappij kijkt met een veel kritischere bril op het jeugdwerk). Deze zaken vragen ook andere inzichten en andere begeleiding.

Stelling 3: werken met maatschappelijk kwetsbaren kinderen en jongeren vraagt meer professionaliteit dan een vrijwilliger kan bieden (score: 3.4/5)

Stelling 4: professionalisering fnuikt onbezonnenheid bij vrijwilligers (score: 2.3/5)

Er moet een kader gecreëerd worden waarbinnen vrijwilligers kunnen werken en waar ook ruimte is om te falen.

Extra vragen:

- Beroepskrachten moeten soms ook kunnen loslaten en vanop afstand toekijken en vrijwilligers 'ervaring' op te laten doen. Loslaten is zeker even belangrijk als ondersteuning.
- Sommige projecten werken niet goed en blijven bestaan omdat ze bestaan. Zo worden er beroepskrachten gesubsidieerd om een lege doos open te houden.
- Moeilijk evenwicht hierin, sommige zaken draaien niet (zonder vrijwilligers) maar werden wel gesubsidieerd door de overheid en moeten dus uitgevoerd worden (door beroepskrachten). Raar dat er gezegd wordt dat er in het jeugdwerk fouten gemaakt mogen worden, maar projecten mogen niet fout lopen zonder dat je ervoor wordt afgerekend. (+ de mogelijke frustraties dat je achteraf van vrijwilligers feedback krijgt dat ze niet eens zijn met het werk dat gedaan werd door de beroepskrachten. Dit voedt opnieuw de vraag waarom we tijd en geld steken in projecten die niet werken.)
- Wat is het juiste middel om sommige van deze zaken (werkgroepen,...) te voorzien. Een vergadering is misschien niet altijd de juiste manier.
- Beroepskrachten kan je 'ter verantwoording' roepen en vrijwilligers niet. Wat dat betreft is het soms veiliger om voor een beroepskracht te kiezen.

Bemerkingen en suggesties (via Mentimeter):

Stelling 1

- extra budgetten nodig alsook meer omkadering om deze te ondersteunen. Veel geld naar professionele die uiteindelijk niet meer met het echte jeugdwerk bezig zijn. (er wordt wel ruimte gemaakt voor de eerste lijn door de tweede lijn meer te professionaliseren. Dit zal inderdaad geld kosten, maar dit is het ook waard)
- Het woord professionele is zeer misleidend, beroepskracht zou bezig zijn. Als vrijwilliger kan je ook zeer professioneel werken. De vraag is: hoe kunnen we kwaliteitsvol jeugdwerk garanderen op alle niveaus? (akkoord, maar om te professionaliseren heb je wel een tweedelijnsomkadering nodig)
- Ondersteuning van vrijwilligers kan opgenomen worden door andere vrijwilligers op een sterke, professionele manier. Er zijn beroepskrachten nodig. In alle factoren wordt de samenleving ingewikkelder en het is zeker verantwoord dat je niet al de last op vrijwilligers legt. Ook beroepskrachten gaan niet alleen maar die last opnemen, ook zij hebben ervaringen nodig en de deugden hebben van het echte jeugdwerk.
- Geef je een stuk van je autonomie op als je meer beroepskrachten inschakelt? (we moeten geen schrik hebben over een tekort aan eigenaarschap. Het is niet zo omdat we subsidies ontvangen dat we moeten doen wat een overheid zegt. we willen uitvoeren, we hebben jullie hiervoor nodig.
- We hebben beide nodig en we moeten de mensen slim inzetten door in te spelen op dromen en verwachtingen. We moeten hier een evenwicht in zoeken om het wij-zij verhaal te vermijden. Ook vrijwilligers kunnen voor een kwaliteitsinjectie zorgen.
- De passie waarmee vrijwilligers (die qua leefwereld nog dicht bij de kinderen aanleunen) werken is bijzonder. Sommige beroepskrachten zie ik dit zo nog niet doen?
- De jongeren kunnen zelf eigenaar zijn van hun eigen ding. Een aanbod vanuit professionals, volledig gebaseerd op de noden van kinderen kan niet hetzelfde zijn.
- Voor specifieke groepen met specifieke uitdagingen een kans te geven in het jeugdwerk is een meer specifiek jeugdwerk wel interessant.
- Wat met eigenaarschap?
- Opgepast voor het wij-zij. Te veel ondersteuning kan als een 'bedreiging' overkomen naar vrijwilligers? Waar stopt die professionele omkadering? (een heilige oplossing hiervoor bestaat niet. We raden aan onze werkingen aan om zich elke keer opnieuw zichzelf deze vraag te stellen.)
- Jeugdwerk is leren en experimenteren. Dus ook leren poetsen, promo voeren voor activiteiten, contacten met ouders, de kassa bijhouden,...
- Het is al zo professioneel!

- Eens, waarom bestempelen we administratie als last? Er zijn verschillende talenten en ook commitment mag aangeleerd worden aan jongeren
- Administratie in het jeugdwerk moet naar beneden. Beroepskracht betaald door gemeente = invloed van gemeente op werking.
- Tweedelijns professionaliseren? Graag! En laat hen de maximale ondersteuning bieden aan de gasten die met hun voeten in de modder staan.
- Gaat het hier niet over competenties?
- Vrijwilligers met een langer engagement stromen vaak door naar een ondersteunende functie; die leerkans voor hun wegnemen zou jammer zijn)
- Is er meer professionalisering nodig in functie van werken met een specifieke doelgroep.
- Vrijwilligers hebben een 'beestje' dat professionals vaak niet (meer) hebben.

Stelling 2

- Wat maakt het uit hoe het vroeger was? Laten we kijken naar hoe het nu is en we daar het beste uit kunnen halen. Toch 😊?
- ook ouders of sympathisanten kunnen ondersteuning bieden aan lokaal jeugdwerk.
- het lijkt wel of jeugdwerk minder stout mag zijn? Hoge verwachtingen leiden tot professionaliteit, maar een keurslijf kan ook beperken.
- Wat is de relevantie van nationale beroepskrachten voor het ondersteunen van lokaal jeugdwerk?
- Was er vroeger meer appreciatie voor het vrijwilligerswerk? (dit staat eigenlijk los van professionals of vrijwilligers. Ouders weten misschien ook minder en minder wat het is om vrijwillig te zijn in het jeugdwerk.
- Jeugdwerk is zo verschillend. Heeft elke vorm/groep evenveel nood aan een beroepskracht of professionele ondersteuning?
- Wat doe je als je te weinig vrijwilligers hebt om een werking te trekken? Neemt de beroepskracht dit dan sowieso niet op zich?
- Zorgt het grotere aantal beroepskrachten niet ook voor grotere eisen aan vrijwilligers (daarnet ook al aangehaald,)
- Hangt de 'vraag' naar beroepskrachten samen met (over) regulariseren?
- Moet er gewerkt worden aan de zichtbaarheid van de sector? (er bestaan acties vanuit de jeugdbewegingen, maar niet vanuit het jeugdwerk uit het algemeen. Een mediacampagne zal de boodschap ook niet over kunnen brengen zonder dat de mensen zelf een achtergrond hebben in het jeugdwerk? Heeft het jeugdwerk wel effectief nood aan een mediacampagne? In de Multi diverse samenleving kan het wel helpen om mensen die het jeugdwerk niet (konden) kennen in aanraking te brengen via deze manier
- Het jeugdwerk zou elkaar moeten leren kennen en zichzelf hierbij telkens in vraag stellen. Hoe kunnen we samen een oplossing zoeken naar verschillende problemen. Campagnes voeren voor het jeugdwerk is moeilijk als het jeugdwerk niet uit één mond spreekt. (Professionals kunnen wel zorgen voor verbinding tussen verschillende groepen.)

Stelling 3:

- De twee sluiten elkaar niet uit. Op welk moment wordt wie waar ingezet.
- Samenspel tussen de twee is heel belangrijk voor een goede opvolging tussen de twee. Met de beste bedoelingen kan je niet alles zomaar zien bij de kinderen. Met voldoende interesse in de leefwereld van het kind kan een vrijwilliger hier mee aan de slag, maar goed aftoetsen met de professional is belangrijk.
- Ervaren de jongeren het verschil tussen vrijwilligers of betaalde krachten?
- Cultuur in sommige organisaties werkt meer dat gasten op klimmen van vrijwilliger tot beroepskracht (Meer dat in de meeste traditionele jeugdbewegingen?)
- Op welke manier gaat vrijwilliger proactief jongeren in maatschappelijke kwetsbare groepen opzoeken? Context meer geschikt voor beroepskracht.
- Om die doelgroep te bereiken is niet zozeer beroepskracht/professionaliteit nodig, maar gewoon TIJD

- Ik vind het woord 'kan' een beetje ongelukkig in de stelling. We mogen de vrijwilligers niet onderschatten. Vele kunnen en willen dit ook.
- Het is de taak van de beroepskrachten om hen hierin te ondersteunen en begeleiden.
- In de vorming en opleiding van jeugdwerkers moet aandacht zijn voor het omgaan met diverse doelgroepen. De realiteit is anders.

Stelling 4:

- Heel veel vrijwilligers moeten zich nu bezig houden met steeds meer (waar ze vroeger niet mee bezig moesten zijn). Als er eens een lijn wordt overschreden, wordt er iets groots van gemaakt. Leiding moet meer en meer opletten met wat ze mogen en kunnen doen. Ouders praten te weinig rechtstreeks met de leiding, maar schrijven open brieven,... dingen worden te groot gemaakt. Er zijn focuspunten in het jeugdwerk, maar als er te hard gehamerd wordt op de kleine zaken, fnuikt dit het enthousiasme. Dit kan iets zijn waarbij de beroepskrachten de vrijwilligers kunnen beschermen. Het gaat niet enkel over voorbeelden zoals 'verkrachtertje', maar bijvoorbeeld ook het feit dat ouders 16 jarigen te jong kunnen vinden om hun kind te begeleiden.
- De Funfactor voor vrijwilligers blijft belangrijk... het moet leuk blijven
- Tradities belemmeren ook onbezonnenheid of vrijheid.
- De aanwezigheid van een beroepskracht kan ook de vrijheid creëren om onbezonnen aan de slag te gaan.
- Juridisering van de samenleving is een groter euvel dan onbezonnenheid.

Wat heeft jou verrast? Wat onthoud je?

Het is duidelijk dat vrijwilligerswerk als zeer waardevol wordt beschouwd, maar dat de vraag leeft waar de taak van de vrijwilligers ophoudt en de job van een beroepskracht begint. Hier bestaan verschillende opvattingen/ voorstellen/ oplossingen voor, maar elke organisatie en elk individu heeft hier een eigen gedacht over.

Waar kwamen veel vragen/reacties over?

- Waar moeten vrijwilligers zich juist mee bezig houden?
- Projecten met vrijwilligers werken niet goed, maar toch moeten we ze uitvoeren aangezien we er subsidies voor krijgen.
- Is er nood aan meer zichtbaarheid en appreciatie voor vrijwilligers in het jeugdwerk?
- Onder elke situatie staan de reacties genoteerd bovenaan in het verslag.

Wat onthoud je voor de toekomst van het jeugdwerk?

De organisaties kunnen veel leren van elkaar, maar het belangrijkste is dat elke organisatie zijn eigen werking wat betreft vrijwilligers steeds opnieuw in vraag durft stellen alsook te vernieuwen indien nodig.